
КИБЕРТЕРРОРИЗМ - ЗУҲУРОТИ НОМАТЛУБИ ҚОМЕАИ БАШАРӢ

Ношир: Ҳайати тадрукот Санаи интишор: 17 Феврал, 2025 - 17:50

[1]

Имрӯзҳо терроризм (кибертерроризм-терроризми иттилоотӣ) дар арсаи байналмилалӣ ва вазъи ноороми ҷаҳонӣ на танҳо паҳнои мувофиқи рушди худро пайдо кардааст, инчунин, бо ғаразҳои эътиқоди динӣ, манфиатҳои молӣ ва сиёсӣ ҳамчун ҷинойти муташаккилона дар

КИБЕРТЕРРОРИЗМ - ЗУХУРОТИ НОМАТЛУБИ ҚОМЕАИ БАШАРӢ

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.istilohot.tj>)

шаклҳои гуногун ба давлатҳо ва тамаддуни инсонӣ зарари ҷиддӣ расонида истодааст. Терроризм падидаи ягона набуда, шаклҳо ва навъҳои гуногуни зоҳиршавиро дорост, ки яке аз ин навъҳои он кибертерроризм ё бо ибораи дигар терроризми электронӣ мебошад. Кишвари мо баъди пушти сар намудани мушкilotҳои сиёсӣ ва иқтисодӣ ва иҷтимоӣ фарҳангӣ, қадамҳои устувор ба сӯи корҳои созандагӣ гузошт. Тақвият бахшидани пояҳои Истиқлоли давлатӣ, пойдор нигоҳ доштани сулҳу субот дар кишвар, инчунин, пешгирӣ ва аз байн бурдани омилҳои хусусияти террористиву экстремистидошта зарурат дорад.

Дар робита ба ин Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми хеш ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки 28 декабри соли 2024 ироа гардид, таъкид намуд, ки «мубориза бо терроризм ва экстремизм самти афзалиятнок ба шумор меравад, зеро ин зуҳурот ҳоло ба хатари глобалӣ мубаддал гардида, тамоми аҳли башарро ба ташвишу нигаронӣ овардааст. Бо назардошти ин вазъ, моҳи майи соли 2018 бо ташаббуси Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо Созмони Милалӣ Муттаҳид ва дигар созмону кишварҳо дар шаҳри Душанбе Конфронси байналмилалӣ сатҳи баланд дар мавзӯи «Муқовимат бо терроризм ва ифротгароии ҳушунатомез», ки номи «Раванди Душанбе»-ро гирифтааст, баргузор гардид. Дар ин ҳамоиш Тоҷикистон мавқеи устувори ҳудро дар хусуси ба роҳ мондани ҳамкориҳои густурда ва ҳамоҳангшудаи байналмилалӣ ибраз намуд. Зеро ҳамоҳангии фаъолият дар миқёси байналмилалӣ ва минтақавӣ ба эҷоди механизми боэътимоди муборизаи муштарак бар зидди ҳавфу таҳдидҳои амниятӣ мусоидат менамояд».

Имрӯзо терроризм (кибертерроризм-терроризми иттилоотӣ) дар арсаи байналмилалӣ ва вазъи ноороми ҷаҳонӣ на танҳо паҳноӣ мувофиқи рушди ҳудро пайдо кардааст, инчунин, бо ғаразҳои эътиқоди динӣ, манфиатҳои молӣ ва сиёсӣ ҳамчун ҷинойти муташаккилона дар шаклҳои гуногун ба давлатҳо ва тамаддуни инсонӣ зарари ҷиддӣ расонида истодааст. Терроризм падидаи ягона набуда, шаклҳо ва навъҳои гуногуни зоҳиршавиро дорост, ки яке аз ин навъҳои он кибертерроризм ё бо ибораи дигар терроризми электронӣ мебошад. Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки кибертерроризм - терроризми иттилоотӣ сол то сол нуруи зиёди таъсиррасониро соҳиб гардида истодааст. Пешрафти техника дар замони ҳозира ҷунун босуръат ҷараён мегирад, ки истифодаи ғаразнокӣ он аз тарафи қомеа дертар дарк ва ҷорандешӣ карда мешавад. Сарфи назар гардидани ин ҷанбаҳои манфӣ, ҳолати марғборро барои ҳаёти инсон ба бор меорад. Инсонҳо бошанд, ҷузъи ногустастанин ин қомеа буда, ба атрофиён ва ашёву ҳодисаҳои олам дар доду гирифти ҳамешагӣ қарор доранд. Аз ин рӯ, барои ҳубтар шинохтани дунё, ки дар он умр ба сар мебарад, инсонҳоро лозим аст, то андозае аз рӯйдодҳои ҳаррӯза тавассути шабакаҳои иҷтимоӣ оғош бошанд. Яке аз роҳҳои оғош пайдо намудан аз ҳодисаву воқеаҳои руҳдода, ин пайгирӣ намудани расонаҳои хабарӣ, аз ҷумла, васоити ахбори омма, маҷаллаву рӯзномаҳо ва ҳамчунин шабакаи интернет мебошад.

Гарчанде падидаҳои ҷойдошта зодаи ин аср нестанд, аммо аз ҷиҳати зуҳуроташон ҳамқадами замон гардидаанд, яъне ҳар як падидаи номатлуб шакли муташаккилтару мураккаби зоҳиршавиро пайдо кардааст. Терроризм аз як ҷиҳат падидаи номатлуби нав нест, лекин кибертерроризм, ин шакли нави терроризме, ки бо истифода аз техникаю технологияи нав роҳандозӣ мегардад.

Ба ақидаи муҳаққиқи рус М. Болтунов «терроризм нафратест ва ин нафрати инсон ба инсон ва башарият мебошад. Имрӯзо фаъолияти терроризм, тавре шакл гирифтааст, ки аз кӯдаки хурдсол то пиронсол метавонад амалӣ террористӣ содир кунад. Бинобар ин, дар назди давлатҳои олам вазифаи меҳварӣ бо роҳҳои самаранок таҳқиқшуда ҳарчӣ зудтар маҳв ё паст намудани сатҳи фаъолияти он меистад».

Мақсади аслии кибертерроризм заиф намудани ҳокимият, манфур нишон додани ҷеҳраҳои гуногуни сиёсӣ дар дохили як кишвар ва ба даст овардани ҳокимият мебошад.

Кибертеррорист метавонад дар як ғӯшаи олам нишаста, тамоми ахбороти шабакаи ҷаҳонии интернетиро харобу суйистифода ифода кунад ва бо ин амал нофаҳмиро дар байни қомеа ва дарки нодурусти иттилоотро ба миён овардад.

Кибертерроризм ин шакли нави терроризм барои ба даст овардани мақсадҳои ғаразнокӣ худ аз компютер, шабакаҳои электронӣ ва технологияи муосири иттилоотӣ истифода мебаранд. Ҷинойтҳои компютерӣ дорои дараҷаи баланди маҳфӣ будан ва сатҳи пасти ошкоршавиро дар бар гирифта, мувофиқи тадқиқоти Шурои Аврупо танҳо қаллобон тавассути кортҳои кредитӣ ҳар сол то 400 млн долларро мерабоянд. Зараре, ки бо ворид намудани вируси компютерӣ расонида мешаванд, дар тули як сол ба 12 млрд мерасад, зараре, ки бо вайронкунии ҳуқуқи моликиятдорӣ асос меёбанд 250 млрд долларро ташкил медиҳад.

Дар шароити пешрафти бемайлони илму техника бо донишҳои муосир мутобиқ

гардонидани ҷавонон ва фароҳам овардани шароити арзанда барои ширкати фаъолонаи онҳо дар пешрафти қомеа ва давлат муҳимму саривақти мебошад. Мутаассифон, бархе аз ҷавонон пойбанди расму оини хурофотӣ буда, бештар тавассути шабакаҳои интернетӣ ва телефонҳои мобилӣ туъмаи гурӯҳҳо ва ҳизбу ҳаракатҳои тундраву иртиҷой мегарданд. Ин гурӯҳҳои манфур аз бедонишӣ ва хурофотпарастии ҷавонони камхирад истифода карда, оҳоро мағзшӯйӣ намуда, ба манфиати худ истифода мебаранд.

Шабакаи умумиҷаҳонии интернет 24 шабонарӯз фаъол буда, меъёрҳои он аз ҷониби муштариён мунтазам вайрон карда мешаванд, ки ин боиси бадахлоқӣ, қаҳру ғазаб, тарс, беҳобӣ ва вайроншавии ҳолати равонии онҳо мегардад. Яке аз паҳлуҳои манфии истифодабарии интернет, ин нимаҷаб мебошад, ки ширкатҳои мобилӣ пардохти маблағҳои онро ройгон менамоянд, ки дар натиҷа аксари истифодабарандагони интернетро то сахар пойбанд намуда, боиси зиён ба саломатии онҳо мегардад. Инчунин, паҳннамоеи иттилооти ғаразнокӣ иртиҷой ба мафкураи наврасону ҷавонон таъсири манфӣ расонида, онҳоро аз арзишҳои ахлоқӣ ва миллӣ дур менамояд. Бинобар ин, шахрвандони мо, бахусус, ҷавонон бояд фарҳангӣ истифодабарии телефонҳои мобилӣ ва шабакаи интернетро риоя намоянд.

Ҳамзамон, барои аз байн бурдани идеологияҳои иртиҷойӣ, ифротӣ ва истифодаи ғаразнокӣ интернет, тамоми кишрҳои қомеа, аз ҷумла, донишмандон, омӯзгорон, зиёиёни кишвар, алалхусус, кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, инчунин, ходимони дин, бояд фаъол бошанд. Имрӯзҳо, ки илму техника бо суръати кайҳони пеш меравад, ҷавонро зарур аст, ки ин дастовардро бо мақсадҳои миллӣ истифода намуда, ҳамқадами замон бошанд. Зеро интернет қудрати иродавии таъсиррасониро соҳиб шуда, истифодаи нодурусти он боиси костаҳавии оила, давлат, вазъи руҳию равонии ноболиғону ҷавонон ва шахрвандон шуда метавонад. Танҳо бо истифодаи меъёрҳои ҷавобгӯӣ талаботи имрӯза, мо шабакаҳои интернетро метавонем, ки дар пешрафти давлат ва қомеа таъмин ва дастгирӣ намоем.

Бо мақсади пешгирӣ аз амалҳои номатлуб, роҳ надодан ба хурофоту таассуби динӣ, тарзи дурусти истифодаи технологияҳои инноватсионӣ, инчунин, мақсаднок истифода намудани интернету телефонҳои мобилӣ, раиси Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, профессор, Узви вобастаи академияи миллии илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон - Раҳматуллозода Саҳидод Раҳматулло, ба кормандони Кумита дастур додааст, ки дар самти муқовимат бо «терроризм ва экстремизм», инчунин, «кибертерроризм (терроризми иттилоотӣ)» мақолаҳои илмӣ омавӣ рӯйи ҷоп оварда, тавассути сайти Кумита дар ин самт фикру мулоҳизаҳои худро пешниҳад намуда, аз паёматдҳои манфӣ ҷилавгирӣ намоянду таблиғари сиёсати имрӯзаи кишвари азизамон Тоҷикистон бошад, ки албатта, ин иқдоми шоён арзандааст.

Роҳбарият ва кормандони Кумита аз Паёми имсолаи Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон руҳу илҳами тоза гирифта, онро сармашқи кори худ қарор дода, барои амалӣ намудани ҳадафҳо ва вазифаҳои дар наздашон гузошташуда бо дарки баланди масъулият ва ҳисси ҳештаншиносии миллӣ қаҳдду талош намуда истодаанд.

Бовари дорем, ки дар партави ҳидоятҳои Паёми Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон оид ба бартараф намудани мушкилоти ҷойдошта дар ин самт таваҷҷуҳ ба он меафзояд ва ҳамагон бо камоли масъулият дар рафъи ҷунин носозгориҳо саҳм мегузоранд.

Ҳаёати кормандони Кумита ҳамеша неруи пешбаранда, ворисони асилу арзандаи миллату давлат ва созандагони имрӯзу фардои Тоҷикистони соҳибистиқлол буда, бо амалисозии иқдому ташаббусҳои неку созанда ба хоҳири боз ҳам таҳким бахшидани ваҳдат ва ободии Ватани азизамон аҳлона заҳмат кашида, ҳар як иқдоми арзишманди Пешвои миллатро қадр менамоянд, ки ин аз фаъолияти кории ҳаррӯзаи онҳо шаҳодат медиҳад.

Мирзозода Мирзошариф Одина

корманди Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Баҳодиҳии муҳтаво:

Ҳоло баҳо надорад

Категория:

- [Ахбори рӯз](#) [2]

•

•

•

•

•

•

•

КИБЕРТЕРРОРИЗМ - ЗУҲУРОТИ НОМАТЛУБИ ҚОМЕАИ БАШАРӢ

Интишори сомонаи «Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон»
(<http://www.istilohot.tj>)

%B0%D1%82%D1%81%D0%B8%D1%8F-%20%D0%BA%D0%B8%D0%B1%D0%B5%D1%80%D1%82
%D0%B5%D1%80%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC.pdf

Манбаъ::<http://www.istilohot.tj/tg/content/kiberterrorizm-zukhuroti-nomatlubi-chomeai-bashari?mini=2025-05&page=29>

Пайвандҳо

[1] http://www.istilohot.tj/sites/default/files/field/image/20250217_112853.jpg [2] <http://www.istilohot.tj/tg/category/%D0%B0%D1%85%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B8-%D1%80%D3%AF%D0%B7> [3] http://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/2025550217_112602.JPG [4] http://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/20250217_111130.jpg [5] http://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/20250217_111154.jpg [6] http://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/20250217_111206.jpg [7] http://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/20250217_111237.jpg [8] http://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/20250217_111356.jpg [9] http://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/20250217_112853.jpg